

Afetlerde basınla iletişim, yalan haberlerin önüne nasıl geçilir?

Dr. Yavuz KATIRCI

SBU Keçiören Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Acil Tıp kliniği

Afet nedir?

Afet: Normal varoluş koşullarını bozan, etkilenen topluluğun uyum kapasitesini aşacak düzeyde ıstıraba neden olan bir olaydır.

World Health
Organization

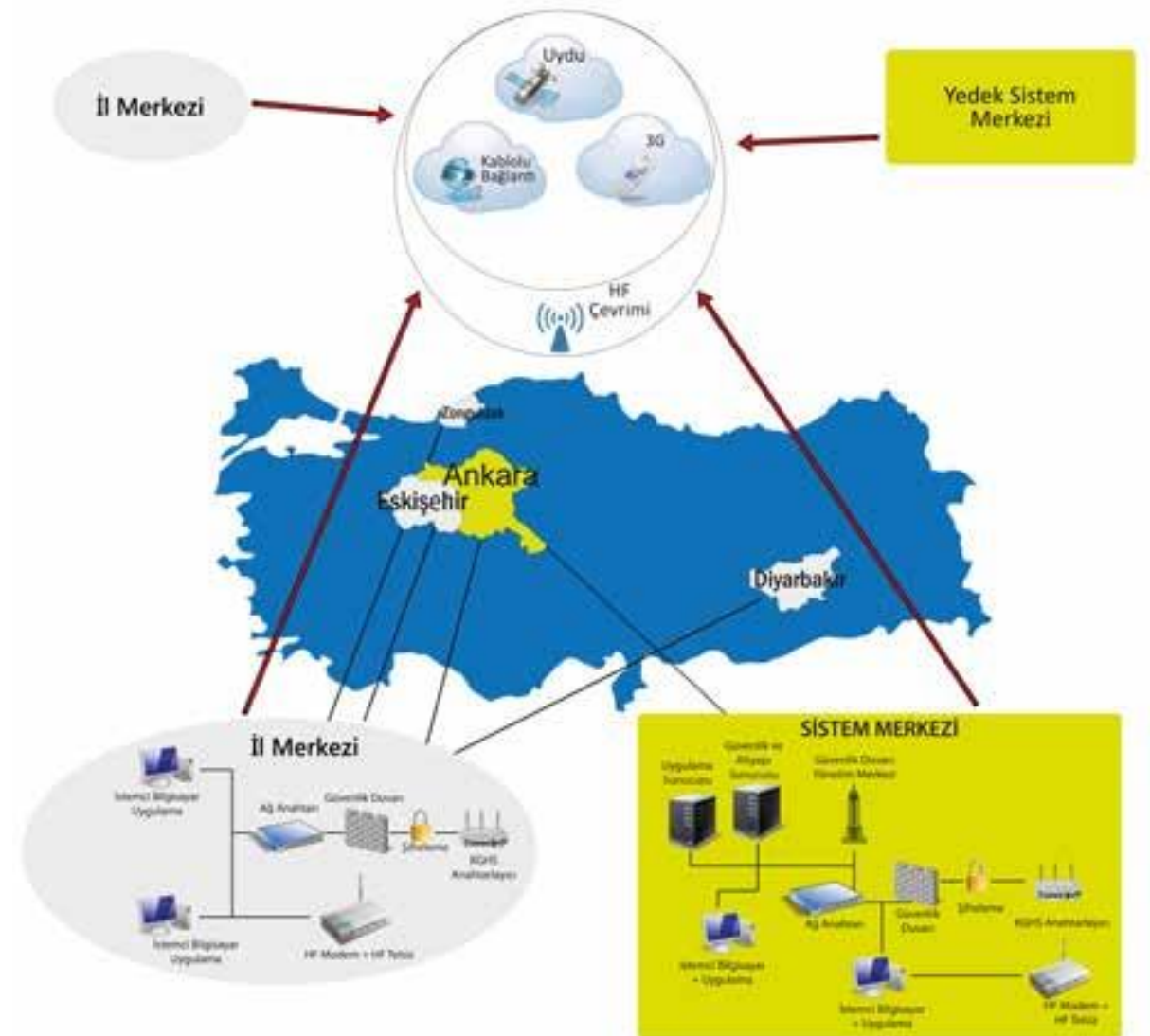
Afetlerde iletişim

İletişim, afet yönetiminin tüm aşamalarında kritik öneme sahiptir

Medyanın Kriz, Afet veya Acil Durumdaki Rolü

AFAD Kesintisiz ve Güvenli Haberleşme Sistemi (KGHS)

Basına kim Bilgi Verir?

Devlet Memurları, kamu görevleri hakkında medyaya bilgi veya demeç veremezler.

Kamu Bilgilendirme Görevlisi

Afetlerdeki Medyanın Rolünü Anlamak

- Afetler önemli medya olaylarıdır.
- Medya, afetlerde halkı bilgilendirmede kritik bir rol oynar.
- Toplum afetlerde bilgi edinme konusunda endişelidir ve bu bilgiler için genellikle medyaya başvurur.

Medya kim?

- Ana akım medya
- Web tabanlı haber kaynakları
- TV ve radyo

Medya ile İleřim

- Muhabirlerin soru sormalarına izin verilmeli
- İletilen bilgi önemli
- Onlara personel gibi davranmamalı
- Öneriler sunulmalı fakat dikte edilmemeli
- İşbirliğine dayalı bir ilişki kurmalı
- Gerçeklik kontrolü önemli

Basınla iletişim-Gerçeklik kontrolü

- Muhabirler,
- İhtiyaçlarınıza ve gereksinimlerinize duyarlı görünebilir.
- Yalnızca olumlu haberler basmaya istekli değillerdir
- Gerçekleri yöneticilerin işine gelmese bile, tarafsız bildirme yükümlülüğü vardır.
- Ulusal öneme sahip bir sorunda, muhtemelen biraz mesafe göstereceklerdir.
- Yapacakları iş için ne gerekiyorsa yapacaklardır.
- Halk sağlığı iletişimcileri ile arasındaki ilişki daha ciddi olmalı.
- Her iki taraftan da iyilik beklenmemelidir.

Basınla iletişim-Gerçeklik kontrolü

- Kriz yöneticileri;
- Alternatif perspektifler ve yorumların gazetecinin işi olduğunu unutmamalı
- Gazetecilerin işlerini yapmalarını kolaylaştırmalıdır.
- Medya yanlış bilgi sunuyorsa, doğru bilgiyi hızla paylaşmalı
- Gazetecilerin hikayeleri farklı açılardan gördüğünü unutmamalıdır.
- Onlara göre gerçekler, gazeteciler göredaha az siyah beyaz görünebilir.

Sosyal Medya

- Neredeyse herkesin sosyal medya üyeliđi var.
- Sosyal medyanın yoğun kullanıldığı ilk afet Sandy Kasırgası
- 20 milyon tweet sayesinde afetzedelere ulaşılmış, yardımlar koordine edilmişti.

Water and fire damage caused by Hurricane Sandy, one of the costliest storms to ever hit the New York and New Jersey areas.

Federal Emergency Management Agency

Sosyal Medya

Sosyal medyanın avantajları:

- Sosyal medya anında gerçekleşen bir iletişim şekli.
- Medya ile dinamik ilişkiler kurulur ve sürdürülür
- Doğru bilgileri hızlı bir şekilde servis ederek söylentileri ortadan kaldırmak için kullanılabilirler.
- Gazetecilerin daha fazla bilgi almak için gidebilecekleri web sitesi bağlantılarını içerir.

Sosyal Medya

Sosyal medyanın dezavantajları:

- Süreklilik için personel ve teknolojik kaynaklara ihtiyaç duyarlar.
- Ne kadar bilginin dahil edileceği konusunda sınırlamaları vardır.
- Bilgileri güncellemek ve söylentileri ortadan kaldırmak için takip ve sürekli izleme gerekebilir.

Medyada yanlış haber

- Medyada yanlış haber, söylentileri bildirme ve yanlışın devamı
- Durum güncellemeleri filtrelenmez ve çoğu zaman yanlış bilgiler içerir
- Hatalar yalnızca halka zarar verir, kuruluşunuzun güvenilirliğini ↓
- Medya hatalarını genellikle kendi kendini düzeltir
- Bazen düzeltme yeterince hızlı gerçekleşmez.

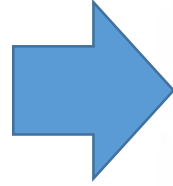

Sosyal medya ve internette yalan haber

- Eğlence veya siyasi propaganda amacıyla
- Kötü niyetli çevreler tarafından kasıtlı yapılabilir
- Örgütlü bir şekilde, kitleleri harekete geçirmek amaçlanabilir
- Kamu düzenini bozmak ve zarar vermek

Sosyal medya ve internette yalan haber

Digital 2020: Turkey raporu

Digital 2020: Turkey raporu

Sosyal medya kullanıcı sayısı

38 milyon Instagram

37 milyon Facebook

11.80 milyon Twitter

En çok kullanılan platform

%90 Youtube

%83 Instagram

%81 Whatsapp

%76 Facebook

%61 Twitter

Sosyal medya ve internette yalan haber

- Yanlışlık, tüm bilgi kategorilerinde gerçeklerden önemli ölçüde daha uzağa, daha hızlı, daha derin ve daha geniş bir şekilde yayılıyor
- Yanlış haberlerin gerçek haberden daha yeni, bu da insanların yeni bilgileri paylaşma olasılıklarının daha yüksek olduğunu gösteriyor.

Sosyal medyada yeni dönem başladı

Kamuoyunda "sosyal medya yasası" olarak bilinen İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 1 Ekim itibarıyla yürürlüğe girdi

Suç oluşturan kısmi içeriğin çıkarılmasının mümkün olduğu durumlarda, erişimin engellenmesi kararı yerine içeriğin çıkarılması kararının verilmesi imkanı sağlanacak

- Suç oluşturmeyen içerikler yönünden ifade ve haber alma özgürlüğü daha da güvenceli hale getirilecek

TEMSİLCİ BİLDİRME ZORUNLULUĞU

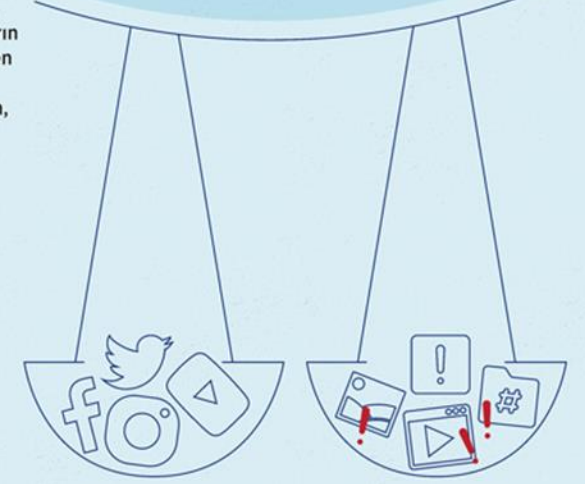
Günlük erişimi 1 milyondan fazla olan yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcı, **en az 1 kişiyi Türkiye'de temsilci olarak belirleyecek, söz konusu temsilci Türk vatandaşı olacak**

Temsilci bildirmeyen sosyal ağ sağlayıcısına **10 milyon lira idari para cezası** verilecek

KİŞİLİK HAKLARI İÇİN ETKİN KORUMA

İnternet ortamında yapılan yayın içeriği nedeniyle kişilik hakları ihlal edilenlerin talep etmesi durumunda hakim tarafından, **başvuranın adının, ihlale konu internet adresleriyle ilişkilendirilmemesine karar verilebilecek**

48 SAAT İÇİNDE CEVAP ZORUNLULUĞU

Sosyal ağ sağlayıcı **"içeriğin yayından çıkarılması ve erişimin engellenmesi"** ile **"özel hayatın gizliliği nedeniyle içeriğe erişimin engellenmesi"**ni gerektirecek başvurulara **48 saat içinde cevap** vermekle **yükümlü** olacak

48 saat içinde cevap vermemesi halinde **5 milyon lira, içeriğin çıkarılması veya erişimin engellenmesi kararlarını uygulamaması halinde ise 10 milyon lira idari para cezası** verilecek

YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜ YERİNE GETİRMEYENLERE İDARİ PARA CEZASI ARTIRILACAK

Yükümlülüğünü yerine getirmeyen yer sağlayıcılarına, **caydırıcılığın sağlanması için verilecek idari para cezası** artırılacak

